

TEKNOLOJİNİN 7-9 YAŞ GRUBU ÇOCUK RESİMLERİNE ETKİSİ

The Effect of Technology On 7-9 Year-Old Children's Pictures

EOI: <http://eoi.citefactor.org/10.11243/ijhar.06.01.007>

Öğr. Gör. Aysel Derya TANAY ÖZTÜRK

Orcid: 0000-0003-1837-7714 ♦ Atatürk Üniversitesi, Horasan Meslek Yüksekokulu, Çocuk Gelişimi Programı, Öğr. Gör. ♦ aycelderyatanay@gmail.com

Prof. Dr. Serap BUYURGAN

Orcid: 0000-0001-8858-2161 ♦ Başkent Üniversitesi, Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi, Görsel Sanatlar ve Tasarım Bölümü, ♦ sbuyurgan@baskent.edu.tr

ARTICLE INFO

Submit Date : 30.11.2020
Firs Revision : 02.12.2020
Last Revision : 28.02.2021
Accept Data : 07.03.2021

Anahtar Kelimeler

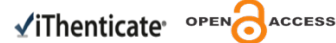
Çocuk resmi, teknolojinin çocuk resimlerine etkisi, internet, bilgisayar, televizyon.

Keywords

Children's Picture, The Effect of Technology on Children's Pictures, Internet, Computer, Television.

Reference

ÖZTÜRK, Aysel Derya TANAY. BUYURGAN, Serap. (2021). Teknolojinin 7-9 Yaş Grubu Çocuk Resimlerine Etkisi. *Uluslararası İnsan ve Sanat Araştırmaları Dergisi*, 6(1): 111-125.

Özet

Araştırma Makalesi ♦ Research Article

Zihinsel olarak somut işlem basamağında olan çocukların resimlerinde eşyanın gerçek rengi görülmeye başlar, somut nesnelere ve olaylar resimlerinde olduğu gibi yansıtılmaya çalışılır, çocuklar bu dönemde resimlerini gösterip fikir alma isteği duyarlar. Çocukların imge dünyalarının zenginleşmesi, nesnelere, canlıları tanımalarında görsel iletişim araçlarının etkisi önemlidir. Teknolojideki gelişmeler etkili kullanıldığı zaman her alanın öğretiminde önemli katkılar sağlar. Teknolojiden faydalanmanın ve faydalanmamanın, çocuğun resimsel gelişimine etkileri incelendiğinde, olumsuz sebeplerin neler olduğu belirlenip, olumsuzlukların giderilmeye çalışılması önemlidir. Bu bakış açısından hareketle araştırmada, teknolojiden faydalanan ve faydalanamayan 7-9 yaş grubu çocukların yaptıkları resimler incelenerek teknolojinin çocukların resimlerine ne şekilde yansıdığı ortaya konulması amaçlanmıştır. Araştırma tarama modeli kullanılarak betimsel bir yöntemle yapılmıştır. Öncelikle 7-9 yaş grubu çocuklara, sosyo-ekonomik düzeylerini belirlemek amacıyla çocukların yaş düzeyleri ve uzman görüşü dikkate alınarak hazırlanan bir anket yapılmıştır. Ardından çocuklara “oyun” ve “haberleşme” konularında resimler yaptırılmıştır. Çocukların yaptıkları resimler, “Resim Değerlendirme Ölçeği” ile değerlendirilmiştir. Araştırma kapsamında toplanan verilerin analizi için SPSS 15.0 (Statistical Packet Program for Social Sciences) programı kullanılmıştır. Bu araştırmanın evrenini Erzurum ili 7-9 yaş grubundaki ilköğretim 1, 2 ve 3. sınıf öğrencileri, örnekleme ise “Sabancı İlköğretim Okulu” nda eğitim gören 7-9 yaş grubundan 30 öğrenci ve “Üğümü İlköğretim Okulu” nda eğitim gören 7-9 yaş grubundan 30 öğrenci olmak üzere toplam 60 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda; teknolojinin çocuk resimleri üzerindeki etkisi ortaya konulmuş ve teknolojinin çocuklara olumlu yönde katkıları olduğu tespit edilmiştir.

Abstract

Along with the mental and physical development of the child, there is a noticeable change in the linear development. One of the most important periods of these changes is 7-9 age-range. A visible change is noticed in

© 2021 The Author(s).

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-Non-Commercial-No Derivatives License (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>), which permits non-commercial re-use, distribution, and reproduction in any medium provided the original work is properly cited and is not altered, transformed, or built upon in any way.

the pictures of 7-8-year-old child. In the pictures of children, mentally in the concrete processing step, the real color of the object begins to be seen, concrete objects and events are tried to be reflected as they are in their paintings, children desire to show their pictures and get idea. The effect of visual communication tools is important in enriching children's image worlds and recognizing objects and living things. When used effectively, developments in technology make important contributions to the teaching of every field. When the effects of using and not using technology on the pictorial development of the child are examined, it is important to determine the negative reasons and try to eliminate the negativities. From this point of view, in the study, it is aimed to reveal how technology is reflected in children's pictures by examining the pictures made by children aged 7-9 who can and cannot benefit from technology. The research was conducted with a descriptive method by using model of scanning. Firstly, a questionnaire prepared by considering the children's age-levels and expert opinions was performed to 7-9-year-old children to determine their socio-economic levels. Then, the children were made to draw pictures related with "game" and "communication". The pictures of children were evaluated with "Picture Evaluating Scale". SPSS 15.0 (Statistical Packet Program for Social Sciences) was used for analysis of data collected in the scope of research. 1st, 2nd and 3rd graders from the 7-9 age-group in primary school from Erzurum Province constitute the population of the research and 30 students from 7-9 age-group studying in Sabancı Primary School and 30 students from 7-9 age-group studying in Ügümü Primary School-totally 60 students- constitute the sample of the study. In consequence of the research, the effects of technology on children's pictures were revealed and it was determined that technology has positive effects on children.

Key Words: Children's Picture, The Effect of Technology on Children's Pictures, Internet, Computer, Television.

Giriş

Çocuğun iç dünyasının anlaşılması, iç çatışmalarının ortaya çıkarılması onun çok yönlü gelişiminde önemli bir etmendir. Bu yönüyle çocuk resimleri çocuğun tanınmasında, gelişmesinde ve ruh sağaltımında araçsal bir işleve sahiptir. Çocuklar, duyumdan algıya, algıdan kavrama, somuttan soyuta, genelden özele

doğru gelişirken, çevreden edindikleri malzemeyi ussal olarak işleyerek herhangi bir anlatım biçimiyle dışarı aktarmaktadırlar. Bu noktada çizgi, çocuğun hem algısal, hem ussal hem de resimsel olarak en güzel malzemesidir. Bu resimsel malzeme, çocukta yıl yıl hatta gün gün değişerek gelişim göstermektedir (Kırışoğlu, 2005: 56, 76).

Çocuğun eğitim ve öğretim sürecinde sanatsal gelişiminin ne şekilde ilerlediği, ortamın ve yakın çevresinin de etkisiyle bilinçli olarak ya da bilinçsizce gerçekleştirilen yönlendirmeler sonucunda kendisini göstermektedir.

Çocuğun sanatsal gelişiminde iki belirgin noktadan bahsedebiliriz. Birincisi çocuğun bir öğretmenin rehberliğinde çabalayarak, bilinçaltındaki değişimlerle beraber gelişimleri yakalayabilmesi, diğeri ise çocuğun yaratıcılığının, yönlendirme ve eğitim desteğiyle geliştirilebilmesidir. Gelişim sürecinde bu iki görüşten de faydalanılması gerekmektedir (Tepecik ve Oğuzoğlu, 2002).

Eğitim sadece okulda değildir. Ailede başlayarak kişinin hayatı boyunca etkileşimde olduğu sosyal çevresiyle beraber devam etmektedir. Yani yalnız okulda ya da diğer eğitim kurumlarında herhangi bir zaman dilimi içinde gerçekleşmek durumunda değildir. Bir başka deyişle eğitim, bireyi içinde bulunduğu topluma, çevresine uyum sağlayacak bir birey haline getirmeyi amaçlamaktadır (Çetin, 2002).

Eğitim sürecinde amaçlanan özelliklere sahip bir birey yetiştirmek için sanat eğitimine ihtiyaç vardır. Teknoloji ve makine devrini yaşadığımız çağımızda belki tüm çağlardan daha fazla estetik bir eğitime "Sanat Eğitimi" ne ihtiyaç duymaktayız. Endüstri çağı bize tüm yenilikleriyle beraber yeni bir düşünme sistemine yönlendirmektedir. Çağ dışı

kalmamak için, bireylerin topluma karşı sorumluluk duyan, toplumdan gücünü alan, oluşturucu ve yapıcı düşünmeyi benimsemeleri gerekmektedir. Yoksa endüstri çağını, yalnızca teknik bir olgu gibi görüp, çağdaş bir düşünme sistemi kuramadığı sürece, ülkede, insanca çağdaş bir yaşam yaşanılmayacağı gibi, taklitten öteye de gidilemez (Telli, 1990: 6).

Bilim ve teknikte yoğun gelişmelerin yaşandığı, teknolojinin günlük hayatımıza girdiği günümüzde çocuklarımızın ruhsal açıdan dengeli, paylaşımcı yetişebilmeleri için sanat eğitimi vazgeçilmezdir (Buyurgan ve Buyurgan, 2007: 24). Çocuğun hayatında yaratıcılığını kullanabileceği, kendisini doğru şekilde ifade edebileceği ortamların oluşturulabilmesi ve bu durumun bir süreç halinde devam ettirilebilmesi için gereklidir.

Sanatsal duyarlılığın kazandırılarak yeni nesillere aktarılması, bireylerin ruhsal gereksinimlerinin karşılanması, ruh sağlığı açısından dengeli bir kişilik oluşturma çabası ile bireye zihinsel birikimlerini anlatıp yorumlayarak, yeni şeyler düşündürerek, yaratıcılığını kullanmasının sağlanması için görsel sanatlar eğitimine ihtiyaç duyulmaktadır. Sanat eğitimi çocuk ve gençlerin kişilik kazanmasını sağlayacağı gibi estetik bir çevrede yaşama çabalarını temellendirecek ve toplumda kaybolmuş bazı değerleri yeniden kazanmaları noktasında da yardımcı olacaktır (Katırcı, 2020: 47).

Sanat eğitiminin en doğru şekilde verilebilmesi noktasında, bizi düşündüren pek çok soru vardır ve bu soruların cevaplarını ülkemiz için olumlu vermek pek mümkün değildir.

Sanat eğitimi düzeyimiz nedir? Çocuklarımıza, gençlerimize bu anlamda yeterli eğitimi verebiliyor muyuz? Okullarda görsel sanatlar derslerinde ne öğretiyoruz? Öğretmenlerimiz bu alanda

eğitim ve öğretimi istenilen düzeyde yürütebiliyor mu? Çoğu yakınlarımız ders saati azlığı, araç ve gereç yetersizliği, kısıtlı çalışma mekanları gibi maddi sorunların yanı sıra, derse gereken önemin verilmemesi, yeteneğin ön plana çıkarılması, öğretimin yalnız yeteneklilere özgü olması gerektiği gibi sanat eğitimi olumsuz yönde etkileyen ilkesel sorunlarla ilgili olduğu da görülmektedir. Okullardaki uygulamalar yakından incelendiğinde böyle olumsuzlukların bunlarla sınırlı kalmadığını da görmekteyiz. Ne daha çok zaman ve bol araç gereç, ne de kağıt üzerinde özenle hazırlanan öğretim programları her zaman daha iyi bir sanat eğitimi anlamına gelmemektedir. Sorun çok boyutludur (Kırısoğlu, 2005: 3).

Çocuk resimleri üzerine yapılan ilk araştırmaların zeka seviyesinin belirlenmesindeki kullanımlarıyla başladığını görmekteyiz. Burt (1921) insan resmi çizimini birkaç zeka testinden biri olarak kullanırken, Goodenough (1926), resim yapmanın belli yönlerinin çocuğun zeka yaşıyla örtüştüğü ve dolayısıyla zeka ölçümünde kullanılabileceği varsayımına dayanarak "bir insan çiz" (Draw A Man, DAM) testini geliştirmiştir. Bu testte insan figürü seçilmesinin nedeni, çocuklar tarafından diğer figürlere göre daha çok tercih edilmesi ve evrensel olmasıdır. Goodenough ayrıntıların sayısına, vücut parçaları arasındaki oranlara ve çizgilerin akıcılığı ile parçaların tamamlanmasında kendini gösteren motor koordinasyona dikkat eder ve DAM testinin zekanın yanı sıra kişilik özelliklerini de ortaya çıkardığını gözlemler (Buyurgan ve Buyurgan, 2007: 36).

Çocuk sanatına olan ilginin oldukça fazla olduğu 1885-1920 yılları arasında, çocuk resminin, onun zihnindeki imajın kopyası olduğu görüşü savunulmuştur, bu nedenle de çocuk resmi çocuğun duygu ve

düşüncelerinin bir penceresi olarak kabul edilmiştir. Bu dönemde çocuk resmi üzerinde yoğun araştırmalar yapılmış ve resim, çizenin sosyo-kültürel yapısına göre sınıflandırılmıştır. Luquet beş gelişim evresinden oluşan bir sınıflandırma yapmıştır ve bu ilk sınıflandırmaların en önemlisi olarak düşünülebilir. Bu sınıflandırmanın önemi, kısmen birleştirmeci bir kuramı içermesinden, kısmen de Piaget'nin daha sonraki çalışmalarını etkilemesindedir. Piaget, bir resim kuramı önermemiştir. Resmi, çocuğun dünyayı gelişen bir biçimde zihninde temsil ettiği yolundaki kuramında kanıt olarak kullanmıştır. Piaget, çizimi sembolik oyun ve zihinsel imgelerle açıklar. Ona göre çizimler, zihinsel imgenin kağıt üzerine yansımaları olarak görülmektedir. Ancak belli bir mekansal kavrama ilişkin zihinsel imgenin oluşmaması halinde doğru çizim yapılamamaktadır (Yavuzer, 2007: 22-24).

Resimsel gelişim aşamaları ile bilişsel gelişim aşamaları aynı doğrultuda ilerlemektedir. Yapılan araştırmalarda çocuğun bu aşamalarındaki gelişim sürecinde çevresel uyaranların büyük oranda etkisinin olduğu görülmüştür. Çocuk resmini araştırmalarına konu edinen bir başka kişi de Lowenfeld'dir (1939). Lowenfeld, kişinin duygusal gelişiminin sağlıklı şekilde ilerlemesi için, kendisini sanatla ifade etmesinin önemli olduğuna inanmaktadır. Çocuğun resimleri, çocuğun toplumsal, ussal, ruhsal, bedensel, çizgisel gelişiminin, tüm yaşantısının göstergesidir. Çocukların gelişiminde ve öğrenmesinde görsel iletişim araçları önemli yer tutmaktadır.

Araştırmada, farklı sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerde yetişen ve teknolojiden eşit düzeyde faydalanamayan 7-9 yaş grubu çocukların yaptıkları resimlerde, teknolojinin çocukların yaptıkları resimleri

anamlı düzeyde etkileyip etkilemediğinin, etkilemekte ise bu etkilerin hangi boyutlarda olduğunun belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçtan hareketle: teknolojiden faydalanan ve faydalanmayan 7-9 yaş grubu çocukların en çok oynadıkları oyunlar, haberleşme şekilleri, televizyon seyretme süreleri, televizyonda en çok seyrettikleri program türleri, bilgisayar kullanım süreleri arasındaki farklılıklar ortaya koyulmuş ve "oyun" ve "haberleşme" konularında yaptıkları resimleri: şemaların zenginliği, çizimdeki detaycılık, şemalarda duygularına yer vermesi, nesnelere gerçeğine benzetme çabası, nesnelere gerçek renklerinde boyama, mekan algısının resimlere yansımaları, konunun resme yansımaları, teknolojinin resme yansımaları ve özgünlük derecesi boyutlarında değerlendirilmiştir.

Şematik Dönem (7-9 yaş)

Piaget'in "somut işlem basamağı" olarak isimlendirdiği şematik dönemde çocuk resimlerinde bir kuruluk başlar; şema öncesi dönemde çizdiği resimlerdeki coşkunluk azaldığı görülür; okul döneminde çevresini algılayışı ve algılarını aynen yansıtma isteği bu evrede resimlerdeki heyecanın azaldığını hissettirir. Çocuklar bu evrede yaptıkları resimleri onaylatma isteği duyarlar. Sanatsal öğrenme okul çağında başlar; artık okula başlayan çocuklara renk, mekan kavramı vb. sanata dair bilgilendirmeler seviyeye uygun olarak yapılmalıdır (Buyurgan ve Buyurgan, 2020: 54). Bu dönemde çocuklar resim yaparken yapamama endişesi taşırlar, detaya takılarak bütünden koparlar, ancak artık resimlerini düşünerek yapmaya başlarlar. Yapılan araştırmalar küçük çocukların yetişkinlerin beğenisini kazanan resimler yaptıklarında estetik algılarının henüz gelişmemiş olduğunu göstermektedir.

Bunun aksine okul çocuğunun bizlere göre coşkuz, kuru resimler yaptıklarında estetik algılarının, sanat yapıtlarına yönelttikleri beğenilerinin daha gelişmiş olduğunu ortaya koymaktadır (Akt. Buyurgan ve Buyurgan, 2020: 54-55). Bu noktada öğretme-öğrenme sürecinin nasıl yönetildiği çok önemlidir.

Öğretme öğrenme süreci, uygun ortamda bilgi aktarılırken, bireyin bu bilgi ile etkileşimi sürecini kapsamaktadır. Öğrenci bu süreçte, eğitimcinin kendisiyle ve onun için hazırladığı çevre ile etkileşim içinde bulunur. Öğretmenin öğrencilere kazandırmak istediği hedef davranışları, konu ile ilgili olarak daha önce kazanılmış olan fikir, bilgi, tutum, haber, duygu ve becerileri; yani bilişsel, duyuşsal ve psikomotor davranışları öğrencilerine aktararak bu davranışların öğrencilerinde de oluşması için gösterdiği çabasıdır. Davranış değişikliği oluşturmak amacıyla, bilgi, haber, tutum, duygu ve becerilerin paylaşılması süreci, iletişim sürecini gösterir. Dolayısıyla öğretmenin öğrenmenin gerçekleşmesi için öğrencileriyle iletişim kurması gerektiği sonucuna varılmaktadır (Artut, 2010: 140).

7-9 Yaş Çocuğun Psikomotor, Bilişsel, Duyuşsal ve Toplumsal Özellikleri

Çocuk organizmasını yetişkinden ayıran en önemli özellik, hızlı bir şekilde sürekli büyüme, gelişme ve değişme süreci içinde olmasıdır.

Çocuğun motor gelişimini bilmek önemlidir. Bu aşamada önemli olan olgunlaşma ve öğrenmedir. Çocuğun yeni bir şey öğrenebilmesi için yeterli olgunlukta olması gerekmektedir. Bu noktada çocuğun eğitiminde de motor gelişim göz ardı edilmemelidir.

Fiziksel yapıda ve sinir kas işlevlerindeki değişim süreçlerini kapsayan psikomotor

gelişim, çocuğun gelişiminde önemli bir yer tutan, yaşam boyu devam eden bir süreçtir. Bilişsel gelişim ise; beden ve akıl arasındaki fonksiyonel ilişkiyi kapsar. Piaget, insan zihninin gelişimi üzerinde çalışmış ve sistematik bir biçimde değişik yaşlardaki çocukların düşünce biçimini incelemiştir. Bu çalışma hareket aracılığı ile algısal motor gelişim ve akademik kavramlara hazırbulunuşluk fikrinin yayılmasına olanak sağlamıştır. Yaygın bir görüşe göre, algısal motor hareket, hareket performansında kullanılan bilgiyi işlemek için duyuşsal bilgiye dayanan istemli bir harekettir (Özer, 1998: 4-5).

Bireylerdeki düşünme, akıl yürütme, bellek ve kavrama sistemlerinde meydana gelen değişimler bilişsel gelişimle açıklanmaktadır. Bilişsel gelişimden bahsederken ilk akla gelen dünyayı anlamayı ve öğrenmeyi sağlayan zihinsel faaliyetlerdeki gelişimdir.

Çocuklar, zihinsel gelişimlerinden kaynaklı olarak, gördüklerini biz yetişkinler gibi algılayamamakta ve yetişkinlere göre daha farklı şekilde etkilenmektedirler. Onlar, kurmacalar ve gerçekler arasındaki ayrımı yetişkinler gibi basitçe algılayamadıkları için sanal oyunlarla gerçekler arasında da kurdukları bağda, gerçek dünya ile sanal dünyanın farkını anlayamamaktadır. Bunun sonucunda çocuklarda yanlış davranış özellikleri görülmektedir. Bunun yanında bilgisayarın olumlu etkilerini de göz ardı etmemek gerekir. Bilgisayar ve internet, çocuğun bilişsel becerilerini geliştirmesine yardımcı olmaktadır. Sayıları ve kelimeleri öğrenme, sebep ve sonuç ilişkisini kurabilme, zihinde tutma için gerekli olan becerilerdir. Sanal dünya, sözel bilgiden ziyade görsel bilgi süreci üzerine odaklanmaktadır. Dolayısıyla bu kurmaca dünyanın çocuktaki en önemli olumlu etkilerinden biri, üç boyutlu algılaya yeteneğini

geliştirmektir. Ayrıca el-göz koordinasyonunun ve ince motor kaslarının gelişmesini de klavye kullanımı desteklemektedir (Subrahmanyam, 2006).

Eğitim programlarının tekrar yapılandırılmasıyla yetiştirilmek istenen öğrenci modeline, bilgiyi günlük yaşamla ilişkilendirebilecek, kendi stratejilerini yaratabilecek, bilimsel yöntemleri kullanarak bilgiyi yorumlayabilecek beceriler kazandırmak hedeflenmiştir.

Çocuğun duygusal ve sosyal gelişimi duyuşsal gelişim başlığı altında incelenmektedir. "Duygu" bireyin iç ve dış dünyadan etkilenmesi sonucu genel olarak hoşlanma ya da acı duyma biçiminde beliren tepkilerdir (Binbaşıoğlu'ndan aktaran Özer, 1998: 5). Tüm çocuklar, gelişim süreçleri içerisinde aynı gelişim yolunu izlemektedir. Ancak, çocukların gelişim süreçleri ile davranışları kazanmak üzere geçirdikleri süre, çocuktan çocuğa değişmektedir.

Çevreyi tanıma, anlama ve öğrenme gibi zihinsel süreçlerle ilişkili olan bilme sürecindeki bilişsel gelişme Piaget'e göre üç aşamada gerçekleşmektedir. İlk aşamada çocuk için mekansal ilişkileri kavramak son derece zordur. Çünkü algılama ve yakalama arasında bağ kuramayan çocuk, duygular ve etkinlikler arasındaki koordinasyonu oluşturamamaktadır. İkinci aşamada mekansal ilişkilerin algısı, bütünleşmiş olarak karşımıza çıkmaktadır. Biçim ve ölçünün kavranması olarak nitelenen bu dönemde biçimler çözümlenerek tekrar bütünleşmektedir. Dördüncü aşamada çocuğun doğumla başlayan duyuşsal motor etkinlikleri sistematik gözlemle ve bilinçli pratik etkinliklerle zenginleşerek gelişmektedir. Çocuk bu aşamada öğelerin birbirleri ile ilişkilerini değerlendirmektedir. Çocuğun ortaya koyduğu etkinlikler beceri ve bilinçle oluşturulmuştur. Öncelikle zihinsel imgeler

gelişmekte, önceki aşamalarda denenen şeylerin eş anlamlı zihinsel şemaları kurulmakta ve çocuk ilk çizme girişiminde bulunmaktadır (Gür, Özbilen ve Ertürk, 1999: 6-8).

Geçmişten Günümüze Teknoloji ve Kitle İletişim Araçlarının Çocuklar Üzerindeki Etkileri

20. yy'da kitlesel yayın teknikleri ortaya çıkmıştır. Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra "Radyo", İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra da "Televizyon" hayatımıza girerek ufkumuzu genişletip, bakış açımızı değiştirmeye başlamış ve eğitim yönünden önemli bir yere sahip olmuştur. Çünkü öğrenciler eğitici programlardan yararlanabilme fırsatını bulabilmişlerdir. Televizyon aynı zamanda çok çeşitli bir eğlence aracı olarak da düşünülmektedir. İnsanların birçok ihtiyacını bir arada gerçekleştirmektedir. Televizyonun yanı sıra öğretim amacıyla hazırlanmış film ve video bantlar hem göze hem de kulağa hitap eden iyi bir öğretim aracı olmuştur. Tek zayıf yönü öğrenciyi edilgen tutmasıdır. Ancak iyi bir teknoloji eğitimi almış olan bir öğretmen, sorularla bu dezavantajı en az düzeye indirebilme yetisine sahip olabilmektedir (Alıcıgüzel, 2001).

Radyo, televizyon, bilgisayar, gazete, kitap, dergi, telefon, telsiz, film, kitap vb. iletişim araçları kitle iletişim araçlarıdır. Toplumsallaştırmada etkili diğer iletişim araçlarıyla kitle iletişim araçlarını kıyasladığımızda, en son gelişmelerin ürünleri olarak bireylerarası etkileşime doğrudan karışmamaktadır. Fakat onları, her şekilde toplumsallaşmanın önemli araçları olarak görmek gerekmektedir. Birincisi; kitle iletişim araçları, bireysellik ve içerik açısından sinema ve resimde olduğu gibi büyük ölçüde ilgi ve saygınlık oranıyla ilgilenmektedir. İkincisi; kitle iletişim araçları, tıpkı reklam gösterimlerinde

olduğu gibi etkilerini daha da arttırabilmektedir. Üçüncüsü; özellikle günümüze baktığımızda kitle iletişim araçları, bebekliğinden beri, çocuğun kendi dünyasının önemli ve büyük bir bölümünü oluşturmakta ve zamanını almaktadır. Sonuncusu ise; kitle iletişim araçları popüler kültürün birçok unsurunu betimleyerek aktarmaktadır. Kitle iletişim araçlarının taşıdığı bu özellikler, onları çok yönlü bir bakış açısından değerlendirmeyi gerektirmektedir (Elkin, 1995: 98).

İlkel toplumlarda kitle iletişim araçları ve teknoloji yaygın olmamasına rağmen, insanlar kendi aralarında iletişim kurabilmek için bazı iletişim biçimleri geliştirmişlerdir. Hızla ilerleyen zaman ve gelişen teknoloji ile beraber, bu topluluklardaki iletişim, yerini teknolojinin getirişiyle kitle iletişim araçlarına bırakmıştır. Zamanla, kitle iletişim araçlarının artması ve toplumlar arasındaki değişimin hızından en çok etkilenen ise çocuklar olmuştur. Bu araçların yaygınlığı çocuklar üzerinde iletişim yönünden hem olumlu hem de olumsuz etkilere yol açmıştır.

Çocuğun doğduğu andan itibaren başlayan ve hayat boyu devam eden sosyalleşme sürecini dikkate aldığımızda, bu süreçte; başta aile olmak üzere okul, akran grubu ve kitle iletişim araçları önemli bir etkiye sahiptir. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte ailenin etkisi her geçen gün azalırken kitle iletişim araçlarının rolü günden güne artmaktadır.

Zamanla gelişen, görsel bir şov haline gelen televizyon, insanları birbirine bağladığı kadar, birbirinden bir o kadarda uzaklaştırmaktadır.

Televizyon izleme derecelerine bağlı olarak, çocukların normal davranışlarında değişiklikler meydana gelmektedir. Çocuklar, televizyonda izledikleri programların etkisiyle hayal ürünü olan

bazı olayları normal hayatlarında uygulamaya çalışmaktadır (Küçükkurt, 1991). Teknolojinin yaygınlaşması ile birlikte çocukların dünyasında oldukça hızlı yer edinen bir diğer kitle iletişim aracı da bilgisayardır. Özellikle gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde zamanlarının çoğunu okulda ve evde geçiren çocukların en yakın arkadaşının bilgisayarlar olduğu görülmektedir. Bilgisayarların eğitim dışında eğlence amaçlı kullanımlarının artmasıyla ve internet bağlantılarıyla birlikte, çocuklar iletişim dünyasına bireysel olarak katılmaktadır (Muslu ve Bolışık, 2009).

Caplan'a (2002) göre teknoloji, bir yandan çağdaşlaşma yolunda hayatımızı kolaylaştırıp toplumsal gelişimimize katkı sağlarken diğer yandan da internetin bilinçsizce kullanımı, bazı sorunları ve tehlikeleri beraberinde getirmiştir. Bilinçsizce internet kullanan bireylerin sayılarındaki artış, "sağlıksız- patolojik- problemli internet kullanımı", "internet bağımlılığı" gibi yeni kavramların ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Sağlıklı internet kullanımı; çocukların ve gençlerin yaşadıkları deneyimlerini yönlendirmelerine, hızlarını ayarlamalarına ve bilgi toplarken okuma, yazma, seçme, sınıflandırma gibi çeşitli becerilerini kullanmalarına yardımcı olmaktadır. Kontrolsüz internet kullanımı ise çocuğun ve gencin fiziksel, psikolojik, sosyal ve bilişsel gelişimini olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Çocuğun tam bir iyilik halinde gelişimi için gerekli olan okul, aile ve arkadaş etkileşimi yerini elektronik arkadaşlığa bırakmakta, bu durum ise kişilerarası ilişki kurma ve sürdürme becerisini olumsuz yönde etkilemektedir.

Gelişen teknolojiyle insanların taleplerine göre artan araçlar yanlış kullanılarak amacından sapmak üzeredir. Böylece insanoğlu teknolojiye ayak

uyduracağım derken, getirdiği yanlış ve olumsuz örnekleri yavaşça günlük hayatının içine almaktadır. Günümüz teknoloji çağının önemli bir getirisi olarak, insanlar, bu teknolojik gelişmeler sayesinde mekanik bir takım işleri yapmaktan kurtulmaktadır diyebiliriz. Böylece kişi, daha önceleri bazı işler için kullandığı güçlerin bir kısmını kullanmamaktadır. Teknolojiden bu yönde faydalanma çabasıdayken dikkat etmemiz gereken konu yaratıcı eğitimidir. Çünkü ancak yaratıcı bireylerin yetişmesi ile teknolojiden doğru şekilde faydalanabiliriz. Teknoloji ve bilim için boşta kalmış güçlerin değerlendirilmesi yönünde de yaratıcılığa destek veren yeni eğitim görüşleriyle beraber yeni eğitim ortamlarına ihtiyaç vardır (San, 2008). Yaratıcılık sanat eğitiminin temel ögesidir ve tüm insanlarda var olan, ancak kişiden kişiye farklılık gösteren bir özelliktir. Doğuştan getirildiği için öğrenilemez, ancak gerekli eğitim ortamı düzenlendiğinde geliştirilebilir (Yılmaz, 2010).

Neredeyse her gün yeni düşünüyü ve şemaların ortaya çıktığı, sürekli değişen yaşamımızda belirli kategori ve sınıflamalarla yeni çağa yetişmek pek mümkün görülmemektedir. Sürekli yenilenen sonsuz bilgilere yetişebilmek için, bireyin, bilgiler arasındaki etkileşimleri ve kalıpların değişimini fark edebilecek şekilde eğitilmesine ihtiyaç vardır. Yani özgür düşüncelere sahip, sorgularını doğru sorularla yapabilen, disiplinlerarası düşünebilen, eleştirel yaklaşımda bulunabilen, yaratıcı öğrencilerin yetiştirilmesi gerekmektedir (San, 2008).

Çocuk ve gençlerin kitle iletişim araçlarından en iyi ve en doğru şekilde faydalanabilmesi için yönlendirmeler yapılırken, öncelikle güvenlikleri düşünülmelidir. Sorumlu devlet kurum ve kuruluşlarının bu konuyla daha fazla

ilgilenmesi, öğretmenlerin, anne ve babaların konuyla ilgili bilinçlendirilmesi, çocukların ve gençlerin doğru eğitimle takip edilmeleri gerekmektedir (Canbek, 2007). Kitle iletişim araçları, insanlar arasındaki bilgi alışverişini, birebir iletişimden sonra sağlayan bir gereklilik aracı olmalıdır.

Yöntem

Araştırma, deneysel yöntemin kullanıldığı tarama modelinde betimsel bir araştırmadır. Araştırmada, teknolojiden faydalanan ve faydalanmayan 7-9 yaş grubu çocukların yaptıkları resimler göz önünde bulundurularak, teknolojinin çocukların yaptıkları resimleri anlamlı düzeyde etkileyip etkilemediği, etkilemekte ise bu etkilerin hangi boyutlarda olduğunun belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu anlamda çalışmada, var olan durum mevcut haliyle ele alındığı için, çalışma tarama modeline uygun olarak gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın evrenini Erzurum ili 7-9 yaş grubundaki ilköğretim 1, 2 ve 3. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Örnekleme ise "Sabancı İlköğretim Okulu" nda (kentte) eğitim gören 7-9 yaş grubundan anket verileri sonucunda teknolojiden faydalanan çocuklardan cinsiyet farkı gözetilmeksizin seçilen 30 öğrenci ve "Ügümü İlköğretim Okulu" nda (köyde) eğitim gören 7-9 yaş grubundan yine anket verileri dikkate alınarak teknolojiden faydalanmayan çocuklardan cinsiyet farkı gözetilmeksizin seçilen 30 öğrenci olmak üzere toplam 60 çocuk oluşturmaktadır.

Araştırma verileri resim inceleme ve anket tekniği ile toplanmıştır. Literatür taraması ile araştırmanın kavramsal çerçevesi oluşturulmuştur. 7-9 yaş grubu çocuklara, teknolojiden faydalanıp faydalanmadıklarını belirlemek amacıyla, çocukların yaş düzeyleri ve uzman görüşü dikkate alınarak hazırlanan bir anket uygulanmıştır. Araştırma kapsamında yine

çocuklara “oyun” ve “haberleşme” konularında resimler yaptırılmıştır. Veriler toplanırken çocukların resimleri, Lowenfeld’in resimsel gelişim evreleri kuramı doğrultusunda “Şematik Evre (7-9 yaş)” ye ait çizgisel gelişim özellikleri dikkate alınarak araştırma kapsamında geliştirilen, uzman görüşleriyle son şekli verilen “Resim Değerlendirme Ölçeği” ile değerlendirilmiştir.

Öğrencilere teknolojiden ne kadar faydalandıklarını öğrenebilmek amacıyla bir anket uygulanmış, elde edilen verilerin yüzdelik (%) ve frekans (f) değerleri hesaplanmıştır. Çocuklar tarafından yapılan toplam 120 adet resim 3 ayrı uzman tarafından puanlandırılarak değerlendirilmiştir. Her bir resim için 3 uzman tarafından verilen puanların ortalaması dikkate alınmıştır. Araştırma kapsamında toplanan verilerin analizi için SPSS 15 kullanılmıştır. Çalışma kapsamında öğrenciler oyun ve haberleşme konulu olmak üzere iki resim yapmışlardır. Öğrencilerin yaptıkları bu resimler üç ayrı gözlemci tarafından değerlendirilmiştir. Gözlemcilerin öğrencilerin resimlerini değerlendirmeleri sonucu verdikleri puanların analizine başlanmadan önce, normal dağılım özelliği gösterip göstermediğinin belirlenmesi için normallik testi yapılmıştır. Oyun ve haberleşme konuları ve üç ayrı gözlemcinin puanları için ayrı ayrı normallik testi yapılmıştır. Verilerin normal dağılım özelliğini gösterip göstermediğinin belirlenmesinde, araştırmaya katılan öğrenci sayısı, diğer bir ifadeyle örneklem büyüklüğü 30’un üstünde olduğu için Kolmogorov-Smirnov değerleri dikkate alınmıştır. Analiz sonucunda üç ayrı gözlemci tarafından hem oyun hem de haberleşme konularına ilişkin verilen puanların normal dağılım özelliği gösterdiği belirlenmiştir.

Köyde ve kentte yaşayan öğrencilerin yaptıkları resimler arasındaki farkın

anamlı olup olmadığının belirlenmesi için Bağımsız Örneklem t-Testi (Independent Samples t-test) yapılmıştır.

Yöntem ve Etik Sorumluluk

Bu çalışma 2011 yılında yapılmış olan yüksek lisans tezinden üretilmiş olup etik kurul onayı gerekmemektedir.

Bulgular

Araştırmada uygulanan anket sonuçları değerlendirildiğinde: “Boş zamanlarınızda neler yapıyorsunuz?” sorusuna köyde öğrenim gören çocukların % 57’si arkadaşlarıyla dışarıda oyun oynarım derken şehirde öğrenim gören çocukların % 74’ü bilgisayar oyunu oynarım cevabını vermiştir.

Görsel 1: Sabancı İlköğretim Okulu, 8 Yaş, Konu: Haberleşme

Görsel 2: Ügümü İlköğretim Okulu, 9 Yaş, Konu: Haberleşme

Sıklıkla Kullanıyorsunuz?” Sorusunu köyde öğrenim gören çocuklar bilgisayar kullanmadıkları için boş bırakırken, şehirde öğrenim gören çocukların %87’si bu soruya hergün cevabını vermiştir.

Görsel 3: Sabancı İlköğretim Okulu, 9 Yaş, Konu: Oyun

Görsel 4: Ügümü İlköğretim Okulu, 8 Yaş, Konu: Oyun

“İnternet Kullanıyorsanız Ne Amaçla Kullanıyorsunuz?” Sorusunu köyde öğrenim gören çocuklar internet kullanmadıkları için boş bırakırken, şehirde öğrenim gören çocukların %37’si derslerim için, % 33ü oyun oynamak için şeklinde cevaplamıştır.

Araştırmaya katılan köy ve kentte öğrenim gören öğrencilerin yaptıkları resimler incelendiğinde: “Şemaların zenginliği” kriterine göre, “oyun” konulu resimlerde kentte yaşayan öğrencilerle ($X=4,12$), köyde yaşayan öğrenciler ($X=3,74$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmazken ($t= 1,334$, $p=0,188$); “Haberleşme” konulu resimlerde kentte

yaşayan öğrencilerin ($x=3,81$), köyde yaşayan öğrencilere ($x=3,26$) göre puanlarının istatistiksel olarak anlamlı şekilde daha fazla olduğu gözlenmiştir ($t= 2,006$, $p=0,05$). Bu bulgular kentte yaşayan öğrencilerin “haberleşme” konulu resimlerinde şemalarındaki zenginliğin daha fazla olduğunu göstermektedir.

“Çizimdeki detaycılık” kriterine göre, “Oyun” konulu resimlerde kentte yaşayan öğrencilerle ($x=4,00$), köyde yaşayan öğrenciler ($x=3,67$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır ($t=1,181$, $p=0,243$). “Haberleşme” konulu resimlerde de kentte yaşayan öğrencilerle ($x=3,74$), köyde yaşayan öğrenciler ($x=3,28$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır ($t=1,704$, $p=0,094$).

“Şemalarında duygularına yer vermesi” kriterine göre, “Oyun” konulu resimlerde kentte yaşayan öğrencilerle ($x=4,30$), köyde yaşayan öğrenciler ($x=4,31$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir ($t=0,40$, $p=0,968$). Aynı şekilde “Haberleşme” konulu resimlerde de kentte yaşayan öğrencilerle ($x=3,62$), köyde yaşayan öğrenciler ($x=3,77$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır ($t=0,374$, $p=0,710$).

“Nesneleri gerçeğine benzetme çabası” kriterine göre, “Oyun” konulu resimlerde kentte yaşayan öğrencilerle ($x=2,48$) köyde yaşayan öğrenciler ($x=2,19$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır ($t=0,968$, $p=0,337$). “Haberleşme” konulu resimlerde de kentte yaşayan öğrencilerle ($x=2,09$) köyde yaşayan öğrenciler ($x=1,88$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır ($t=0,787$, $p=0,434$).

“Objeleri gerçek renklerinde boyama” kriterine göre, “Oyun” konulu resimlerde kentte yaşayan öğrencilerle ($x=1,78$), köyde yaşayan öğrenciler ($x=1,99$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık

saptanmamıştır ($t=0,776$, $p=0,441$). Yine “haberleşme” konulu resimlerde de kentte yaşayan öğrencilerle ($x=1,60$), köyde yaşayan öğrenciler ($x=1,77$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır ($t=0,766$, $p=0,447$). “Objeleri istediği renkte boyama durumu” kriterine göre, “Oyun” konulu resimlerde kentte yaşayan öğrencilerle ($x=4,10$) köyde yaşayan öğrenciler ($x=3,64$) arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmamıştır ($t=1,574$, $p=0,121$). Bununla birlikte “haberleşme” konulu resimlerde ise kentte yaşayan öğrencilerin 67 ($x=4,20$) köyde yaşayan öğrencilere ($x=3,70$) göre puanlarının istatistiksel olarak anlamlı şekilde yüksek olduğu saptanmıştır ($t=2,081$, $p=0,042$). Bu bulgular kentte yaşayan öğrencilerin, “haberleşme” konulu resimlerde, objeleri istediği renkte boyama durumunun daha fazla geliştiğini göstermektedir.

“Mekan algısının resme yansımaları” kriterine göre, “Oyun” konulu resimlerde kentte yaşayan öğrencilerle ($x=4,20$), köyde yaşayan öğrenciler ($x=4,00$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır ($t=0,643$, $p=0,523$). Yine “haberleşme” konulu resimlerde de kentte yaşayan öğrencilerle ($x=3,19$), köyde yaşayan öğrenciler ($x=2,82$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır ($t=0,899$, $p=0,372$).

“Konunun resme yansımaları” kriterine göre, “Oyun” konulu resimlerde kentte yaşayan öğrencilerle ($x=4,83$), köyde yaşayan öğrenciler ($x=4,46$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır ($t=1,596$, $p=0,116$). Yine “haberleşme” konulu resimlerde de kentte yaşayan öğrencilerle ($x=4,72$), köyde yaşayan öğrenciler ($x=4,50$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır ($t=0,909$, $p=0,367$).

“Teknolojinin resme yansımaları” kriterine göre, “Oyun” konulu resimlerde kentte yaşayan öğrencilerin ($x=2,62$) köyde yaşayan öğrencilere ($x=1,28$) göre puanlarının istatistiksel olarak anlamlı şekilde yüksek olduğu saptanmıştır ($t=3,527$, $p=0,001$). Bununla birlikte “haberleşme” konulu resimlerde ise kentte yaşayan öğrencilerle ($x=3,97$) köyde yaşayan öğrenciler ($x=3,29$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır ($t=1,573$, $p=0,121$). Bu bulgular kentte yaşayan öğrencilerin “oyun” konulu resimlerde teknolojinin resme yansıtılması özelliğinin daha fazla geliştiğini göstermektedir.

“Özgünlük derecesi” kriterine göre, “Oyun” konulu resimlerde kentte yaşayan öğrencilerle ($x=4,10$) köyde yaşayan öğrenciler ($x=3,81$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır ($t=1,113$, $p=0,270$). Bununla birlikte “haberleşme” konulu resimlerde ise kentte yaşayan öğrencilerin ($x=3,63$) köyde yaşayan öğrencilere ($x=3,00$) göre puanlarının istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde yüksek olduğu saptanmıştır ($t=2,294$, $p=0,025$). Bu bulgular kentte yaşayan öğrencilerin, “haberleşme” konulu resimlerde, “özgünlük” derecesinin daha fazla geliştiğini göstermektedir.

Her bir resim için ayrı puanlandırılan “Resim Değerlendirme Ölçeği” doğrultusunda ise şemaların zenginliği, objeleri istediği renkte boyama, özgünlük derecesi kriterlerinin, haberleşme konulu resimlerde, kentte yaşayan çocuklarda köyde yaşayanlara göre daha gelişmiş olduğu gözlenirken, oyun konulu resimlerde bu kriterlerde iki grup arasında fark saptanmamıştır. Teknolojinin resme yansımaları kriterinin ise, oyun konulu resimlerde, kentte yaşayan çocuklarda köyde yaşayanlara göre daha gelişmiş olduğu gözlenirken, haberleşme konulu

resimlerde bu kriterde iki grup arasında farklılık gözlenmemiştir. Çizimdeki detaycılık, şemalarında duygularına yer vermesi, nesnelere gerçeğine benzetme çabası, objeleri gerçek renklerinde boyama durumu, mekan algısının resme yansımaları, konunun resme yansımaları kriterlerinde ise oyun ve haberleşme konulu resimlerde iki grup arasında anlamlı farklılık saptanmamıştır.

Sonuç

Araştırma sonucunda; oyun konulu resimlerin, resim değerlendirme kriterlerine bakıldığında, teknolojiye faydalanan 7-9 yaş grubu çocukların, teknolojiye faydalanmayan 7-9 yaş grubu çocuklara göre resimlerinde teknolojiyi daha fazla yansıttıkları görülmektedir. Teknolojiye faydalanan çocukların resimlerinde daha zengin şemalar kullandıkları ve objeleri istedikleri renklerde boyadıkları sonucuna varılmaktadır. Bu kriterlerin yanında teknolojiye faydalanan çocukların faydalanmayan çocuklara oranla daha özgün çizimler yaptıkları incelenmiştir. Bu durum; teknolojiyi kullanan çocukların görsel imgelere daha fazla maruz kalmaları ile hayallerindekileri görselleştirmede daha özgün ve özgür olduğu düşünülebilir.

Yine araştırma verileri köyde yaşayan çocukların arkadaşları ile sokak oyunları oynarken şehirde yaşayan çocukların yüksek oranda bilgisayarda sanal oyunlar oynadığını, internet kullanımının kentte yaşayan çocuklarda daha yüksek olduğunu, köyde yaşayan çocukların hiç birinin evinde bilgisayar olmadığını, şehirde yaşayan çocukların ise tamamının evinde bilgisayar olduğunu ortaya koymuştur. Araştırma sonuçları teknolojinin çocuk resimleri üzerindeki etkisini ortaya koymuş ve teknolojinin çocuk resimlerine olumlu yönde katkı sağladığını göstermiştir.

Öneriler

1- Çocukların eğitim sürecinde teknolojinin olumlu etkilerinden yararlanabilmesi için öğretmenlere teknolojiyi tanıma ve teknolojinin kullanım konularında imkanlar sunulmalıdır.

2- Çocukların teknolojiyi kullanma düzeyleri aynı olmayabilir. Resim derslerinde bu farklı özellikler göz önünde bulundurularak, değişik yöntemler denenmelidir.

3- Öğretmen tarafından, çocuğun içinde bulunduğu çizgisel gelişim basamağı bilinmekle birlikte, içinde yaşadığı sosyal çevre de göz önünde bulundurularak bilinçli yönlendirme yapmak, çocukların sanatsal gelişimlerine katkı sağlar. Ülkemizde her okulda İlköğretim birinci kademedeki branş öğretmenleri derslere girmediğinden, sınıf öğretmenlerinin eğitim süreçlerinde de sanat eğitimiyle ilgili amaca yönelik gerekli donanıma sahip bir eğitim almaları sağlanmalıdır.

4- Çocukların bilgisayar ve internet kullanım süreleri gün geçtikçe artmaktadır. Kontrolsüzce kullanılan bilgisayar ve internet, çocuğun fiziksel, psikolojik, sosyal, bilişsel yönde sağlığını tehdit etmektedir. Bu durumla baş etmenin en iyi yolu; çocukların güvenlikleri ön planda tutularak, bu sanal dünyadan, doğru, etkin ve verimli yönde yararlanmaları sağlanmalıdır.

Kaynaklar

- Alıcıgüzel, İ. (2001). Çağdaş Okulda Eğitim ve Öğretim. (3. Baskı). İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Artut, K. ve Pekmezci, H. (2010). Güzel Sanatlar Eğitiminde Özel Öğretim Yöntemleri. (2. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.

- Buyurgan, S., Buyurgan, U. (2007). Sanat Eğitimi ve Öğretimi. Eğitimin Her Kademesine Yönelik Yöntem ve Tekniklerle. (2. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Buyurgan, S., Buyurgan, U. (2020). Sanat Eğitimi ve Öğretimi. Eğitimin Her Kademesine Yönelik Yöntem ve Tekniklerle. (Geliştirilmiş 7. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Canbek, G. Sağıroğlu, Ş. (2007). Çocukların ve Gençlerin Bilgisayar ve İnternet Güvenliği. *Politeknik Dergisi*, 10, 3
- Caplan, S.E. (2002). Problematic İnternet Use and Psychosohial Well-Being: Development of a Theory-Based Cognitive-Behavioral Measurement Instrument. *Computers in Human Behavior*, 18, 553-575.
- Çetin, T. (2002). Sanat Eğitiminin Gerekliliği Üstüne. Sanat Eğitimi Sempozyumunda sunuldu, Ankara: Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Matbaası.
- Elkin, F. (1995). Çocuk ve Toplum, Çocuğun Toplumsallaşması. Çeviren: Nezife Güngör. İstanbul: Gündoğan Yayınları.
- Gür, S., Özbilgen, A., Ertürk, S. (1999). Çevresel Psikolojide Çocuk. Trabzon: KTÜ, Mühendislik Mimarlık Fakültesi Yayınları, 4.
- Katıranlı, M. (2020). Görsel Sanatlar Öğretimi. (1. baskı). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kırıçoğlu, O.T. (2005). Sanatta Eğitim. (3. baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Muslu, G. K., Bolışık, B., (2009). Çocuk ve gençlerde internet kullanımı. *Preventive Medicine Bulletin*, 8 (5), 445-450.
- Özer, B. (1998). Eğitim Biliminde Yenilikler. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- San, İ. (2008). Sanat ve Eğitim. Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Subrahmanyam, K., Smahel D, Greenfield P. (2006). Connecting Developmental Constructions to the İnternet: Identity Presentation and Sexual Exploration in online teen chat rooms. *Developmental Psychology*. 42, 395-406.
- Telli, H. (1990). Türkiye'de Resim-İş Öğretiminde Genel Bir Bakış. Ortaöğretim Kurumlarında Resim-İş Öğretimi ve Sorunları, Ankara: Türk Eğitim Derneği Yayınları. Şafak Matbaacılık.
- Tepecik, A., Oğuzoğlu, D. (2002). Erken Çocukluk Eğitiminde Resim Eğitiminin Yeri ve Önemi. Erken Çocukluk ve Gelişimi ve Eğitimi Sempozyumu. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Yavuzer, H. (2007). Resimleriyle Çocuk. (10. Baskı). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yılmaz, M. (2010). Görsel Sanatlar Eğitiminde Uygulamalar. (5. Baskı). Ankara: Data Yayıncılık.

Extended Abstract

Today, rapidly advancing technological developments, especially the increase in the diversity of mass media continue to increase their importance in our lives by causing changes in almost every field. One of the most important issues we need to pay attention to, while technology has entered our lives to this extend, is how children are affected by these developments. One of the most effective tools that a child can convey her feelings and thoughts is painting. Painting is of great importance as a means of expression for the child to reflect himself and express his feelings and thoughts about events. The pictures that the children made are an indication of their wishes, fears and joys; the messages of these pictures, when

analyzed correctly, can give us important information about their progress. For this reason, we can say that painting is the expression of her world in which the child tries to make sense of herself and the indicator of her mental development. There are many factors that affect the linear development of children. These factors, as internal and external factors, are very effective in human behavior and physical and mental development. Every age has a unique way of perceiving the environment, and the change experienced at every age is reflected in pictures in different ways. One of the most important periods of these changes is the 7-9 age range. At the age of 7-8, a visible change is noticed in the pictures of the child. Because the child has now met the school, the first social institution in his life. School period means a brand new life for the child and one of the important steps in her development. Starting school is to enter a new and complex social environment, to take part in the society as an individual, to open up to the outside world. During this period, the child's scheme starts to get rich. In the pictures of children who are mentally in the concrete processing step, the real color of the object begins to be seen, concrete objects and events are tried to be reflected as they are in their paintings, children feel the desire to show their pictures and get an idea. The effect of visual communication tools is important in enriching children's image worlds and recognizing objects and living things. When used effectively, developments in technology make important contributions to the teaching of every field. When examining the effects of using and not using technology on the pictorial development of the child, it is important to determine what the negative reasons are and try to eliminate the negativities. From this point of view, in the study, the pictures made by children aged 7-

9 who benefit from technology and cannot benefit from it are examined, and how technology is reflected in children's pictures has been revealed. In the research, it is aimed to determine whether technology affects the pictures of children meaningfully or not and -if it affects- to determine to what extent these effects exist, by evaluating the pictures made by the 7-9-year-old children who were grown up in families whose socio-economic levels are different and the children who don't benefit from technology on equal basis, in the direction of picture evaluation criteria which are made up by considering the distinctive features of their own terms. Nevertheless, with the questionnaire developed within the scope of the research, the differences between the games played most, the modes of communication, the time they watch television, the types of the programs they watch most on television, and the duration of computer use of the children between the ages of 7-9, who live in cities and villages and whose ways and rates of benefitting from technology differ from were revealed. The research was made up with descriptive methods by using model of scanning. Firstly, a survey which was prepared by considering both the age group of children and an expert opinion was carried out to 7-9-year-old children with the aim of determining their socio-economic levels. Then, the children were made to draw pictures related with "game" and "communication" by considering an expert opinion again. The pictures of children were evaluated with "Picture Evaluating Scale" which was prepared with the help of expert opinion. SPSS 15 (Statistical Packet Program For Social Sciences) was used for analysis of data collected in the scape of research. The 7-9 age group, 1st, 2nd and 3rd graders in primary school from Erzurum Province constitute the population of the research and 30 students from 7-9 age group

studying in the Sabancı Primary Education School and 30 students from 7-9 age group studying in the Ügümü Primary School - totally 60 students- constitute the sample of the study. In consequence of the research, the effects of technology on children's drawings were revealed and it was determined that technology has positive effects on children.

Key Words: Children's Pictures, The Effect of Technology on Children's Pictures, Internet, Computer, Television.